

VESZPRÉMMEGYEI ÚJSÁG.

Politikai lap. — Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési árak: Egész évre 16 kor. Fél évre 8 kor.
Megyed évré 4 kor.
Lehívások, tanítók, községi jegyzők 12 koronáért
kapják a lapot.
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató:
Ifj. Matkovich László.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Veszprém, Kossuth Lajos-utca 22.
Telefon: 174.
Csütörtökön, pénteken, vasárnap és hétfőn a lapok
az utcán is árusítottak.

Lapunk csütörtöki száma nyomda-technikai akadályok miatt nem jelenített meg. E miatt több kézirat is kiszorult a számunkból, amely négy oldalon egy egész hét eseményeivel kénytelen foglalkozni.

Elnézését kérjük olvasóinknak lapunknak az elmúlt napokban gyakrabban ismétlődött elmaradásáért, de a legjobb akarat mellett sem volt módunkban a mai viszonyok kényszerítő hatásán változtatni.

A kiadóhivatal.

A polgárság szervezkedése.

— Károlyi párti értekezlet Veszprémben. —

Akarjuk hinni, hogy amikor a sorok napvilágot látnak, még Károlyi Mihály áll Magyarország kormányának élén. Lehetetlennek tartjuk ugyanis, hogy ő, aki pártja és radikális szövetségesei közreműködésével máról-holnapra egy egész nemzet évezredes múltját cserélte föl egy szebbnek, jobbnak ígért új jövővel, — most, amikor az ország a legnagyobb válságban vergődik, elhagyja helyét csak azért, mert annak a jövőnek kiépítése igen sok és nehéz fáradtságba ütközik.

Nincs mitől tartania. A magyar nemzet valamennyi hazafiasan érző polgára — eltemetve a múltat annak minden pártviszályával együtt — önzetlenül sorakozott — jól értjük meg! — az ő nevével viselő zászló alá s az osztatlanul neki előlegezett bizalmát nem vontta meg tőle mindmáiglan, dacára,

hogy jóhiszeműsége folytán a bel- és külpolitikai csatlódások özöne érte őt rövid néhány hét leforgása alatt. A felelősség sulya tehát sokkal kisebb mértékben fogja nyomni vállait, ha a magyar polgárság bizalmának birtokában önfeláldozóan szembeszáll a legszörnyűbb akadályokkal is, mintha azoktól visszarettenve, vezetés nélkül kiszolgáltatná az országot egy igen sötét jövőnek, amely bizonyára nem az lenne, amit ő a szemünk elé festett.

Ez a felfogás vezette Veszprém város polgárságának jobbait is, amikor a múlt szombatán dr. *Ovári* Ferencnek a közhangulatot megértő hívására értekezletre gyűltek össze és azon elhatározták a veszprémi választókörület Károlyi pártjának megalakítását.

Sajnálatos dolog, hogy ma ilyen politikai pártalakulásra szükség van, amikor szerencsétlen hazánk ezer sebtől vérzik. De hát nem terhetünk ki előle. A kormányt alkotó pártok másik kettője: a radikálisok és szociáldemokraták olyan erővel kezdték meg a szervezkedést az egész országban az egyedül történelmi alapon álló Károlyi párt ellen, hogy a hazafias polgárságnak, — amely amazok tántoríthatatlan következetességgel vallott programjában a saját jól felfogott érdekeinek védelmét nem, csupán korlátozását találhatja fel, — szintén kötelességévé vált a sürgős politikai szervezkedés. És pedig annyival inkább, mert már magában a

kormányban is észlelhetők törekvések, amelyek a miniszterelnöknek és pártjának háttérbe szorítására irányulnak.

Az értekezletet dec. 7-én (szombat) este 5 órára hívta össze dr. *Ovári* Ferenc, a veszprémi kerület volt orsz. képviselője a Veszprémi Takarékpénztár tanácstermébe. Megnyitójában kifejtette, hogy politikai célzattal jöttek össze. Van már szociáldemokrata párt, van kisgazdapárt Veszprémben, de a polgárság más foglalkozási águ tagjai ezek egyikében sem találják meg igazi helyüket. Ezért kell egy olyan politikai pártot megszervezni, amelyik valamennyiük igényét kielégíti.

Dr. *Csomasz* Béla szerint egyik meglévő párthoz sem csatlakozhatnak, csupán a Károlyi párt, amelynek programját kell magukévá tenni. Hiszen az egész polgárság érdeke egy, csak az eszközök és módok különböznek, amelyekkel érvényesíteni akarják.

Dr. *Fischer* Miklós arra mutat rá, hogy ha úgy fogjuk fel, hogy mindenki csak a munkája után érvényesüljön, akkor valamennyien szociáldemokraták vagyunk. De ha mélyre nézünk a szociálisták programjában, látjuk, hogy az abban foglalt kommunizmust és kollektívizmust a polgárság magáévá nem teheti. Az odacsatlakozott új szociálisták tendenciája jól ismert. Az intelligenciának más az érdeke, azért kérnek a város és vármegye irányításából s azért szervezkedniük kell, amint meglette itt 200 néhány ember, hogy a hatalmat magához ragadhassa. Ma polgári miniszterium van, az új mozgalom Károlyi nevével indult, ez a név program, tehát csatlakozunk hozzá. Előbb azonban kérjük el az országos párt hivatalos programját.

Dr. *Sándorfi* Kázmér hosszabban kifejti, hogy a Marx és Engels-féle szocializmusnak nem volt talaja Németországban, mert a kisiparosok és kereskedők nem álltak melé.

Műékfoglaló beszéd.

Elmondotta Veszprémmegyei törvényhatósági bizottságának 1918. december 9-én tartott rendes közgyűlésén

dr. Reinprecht Antal
főispán-kormánybiztos.

Tisztelet Törvényhatósági Bizottság!

A temetés napja egybeesik a keresztelő napjával. Előreláthatólag az utolsó rendes törvényhatósági bizottsági ülés a mai, — gyászintenzitást, — és nekem programot kellene adni. Programot a múltnak, az emlékezetnek! Jövőbe beszélni — visszafelé, elmúlt idők derűs-borongós, vigalom-fájdalmas emlékek romhalmazaiként.

Demokrácia, te — sajnos ily későn, jó anyánk igazonyos szenvedése, megítélése árán teletöltött — ezt nekem sem engedhetnéél!... Népeparlom, titrelmetlenül követeléd tőve és Mózes serejével szűzöd szét rajtam a köztársaság: útparancsolat-követ, visszatérni vélvén engem szellemiségűldésünkben az utazólag hagyott aranyborjúhoz!

Ne félj eszme, — te kín, átok, vér, verejték, keserű reményesség méhében fogant eszme te, ne félt: tied vagyok és maradok!

Tied vagyok még a bán, szenvedély dacára is, amibe téged meg nem értő, mohó

vágyak sodomi akarnak.

Tied vagyok az igaztalan gánca dacára is, mellyel téged, az eszmét nem kereső, az elől szemel-szívet görcsösen összeszorító indulat illet guny-körörmel, botorul bírálván izléseidet, mely — szerinte — kedvenc lakóhelyül az utca sarát választja.

Tied vagyok eszme, ha mindjárt hül-lennek nevezel is majd, mert magasabb régiókba nem követhetlek és mert érted is aggódok, hogy ha szárnyaidat a munka tömér ereje acélozta is össze, vágyaid ki nem ismert magasságában Ikarosz viaskarólyaként olvasszja azt szét az élet őstűze és a tengerfenéken leled majd vesztéd olykép, hogy még sziget sem, csak néhányunk keserű emlékezőse jelzi majd mulatad.

Tied vagyok eszme, mert valóságot is adsz nekem: "itt a földön is" és nem kényeseritesz arra, hogy gyermeked vak hittel csodát várjak, hogy bizhassam benned.

Tied vagyok eszme, mert az istent látom benned, ki most fájdalmasan tekintsz le reánk, — reánk, akik összeszeroppantott, még megmaradt nyomorúságos kis tanyánk — már nem is hazánk — munkától elhagyott rögét a felekezeti, a hitélet jogán akarjuk megmunkálni ahelyett, hogy lelkünk rejteket

keresne előled bűnünkért, melyet elkövettünk, amikor cégértül használtuk Neved Teremtő — a romboláskor, a rohamkörtőlés előtt induláskor, hogy átokká süllyesszünk a vértől moskos, hörgő állapotbar bucsugondolatában... Oh, csak egy martirt mutassatok néhány hazarónuson kívül nekem, kit szemkönyve igéjének betartása miatt ért halálvégzetel Testünk dacosan állt ott künn, miközben a pap — keresztény, zsidó egyaránt — igékkel vajt új madrat egy-egy újabb verpatakban, — testünk dacosan, de lelkünk gyávan megjuhászokodva nem adott erőt felkiáltanunk: Isten nevével vértől ne vegyítsd! Mindenható nagy Isten ne enged, hogy most ilthon az agyongyőrt béke betegágyánál a Te nagy Fogalmad elaprózásával megdöntsék még azt a kis hitet is, melyet a végzős birodalmából kimentenünk sikerült. Változtasd kérlek "Teremtésed koronájának" támadó karját végre-valahára már előlévő, hafalmadnak mielőbb köds igazságként elismert erejévé!

Tied vagyok tehát eszme, megbizhatok bennem, ha új történelmünk határkövével néhány percre megállok és nem is annyira programot az újnak, mint inkább bucsut mondek a réginek.

(Foyt. köv.)

A szocializmus egyik tana a kollektívizmus, ami azt jelenti, hogy minden közület alá kerül, ez pedig a kisexisztenciák védelme. A szocializmusnak csak nagyipari államban van tere, de sem kisgazdákra, sem kispolgárookra nézve nem alkalmazható, épp úgy nem a szellemi munkásokra, akik a fennálló rendszerben működnek. Igaz, hogy ma a szocialisták is példásan tartják fenn a rendet, de ez csak addig tart, amíg az ő politikájuk látszik győztesnek. Ha kisebbségbe jutnának, akkor a legszűkebb felforgatás eszközeihez fognak nyulni. Különböző a szocialisták a gyakorlatban elveiknek éppen ellenkezőjét hirdetik, mert a kollektívizmus helyett a birtok szétosztását kívánják, tehát nem egyesítenek, hanem osztanak. A radikálisizmus csak látszólag van ellentétben a szocializmussal. Egyetlen párt, amelynek programja garanciát nyújt arra, hogy az országot a mai szerencsétlen helyzetéből kiemelje és lábra állítsa, a Károlyi párt. Szeretnénk, ha a központ is küldene kiküldöttest az alakulására.

Dr. Illés Dezső arról adott felvilágosítást, hogy a szellemi munkások tanácsa már ilyen politikai tendenciával alakult, de előbb a pártok programját kívánta beszerezni. Ezeknek beérkezéséig kellene várni a pártalakítással.

Pósa Endre a helybeli szocializmus terrorizmusát említi fel, amivel szemben már égető szükség volt a kisgazdapárt megalakítása.

Dr. Rupert Rezső önvédelemből látja szükségét, hogy felvegyük a küzdelmet, hiszen látjuk, hogy már a kormányban is harc folyik. Az egyetlen történelmi alapon álló párt ma a Károlyi párt, amely a nemzeti irányt képviseli. Ezt támogatni kötelességük. Nem volna erre szükség, ha a szocialisták és radikálisok is lázasan nem szervezkednének a kisgazda párt, mint az ország többségének pártja helyett, amely az önvédelem paizsát képezi. E pártban minden polgár élér, de hiszen a között és a Károlyi párt között ugyiszony van különbség. De a pártion kívül álló polgárság szervezkedését sem itéli el a szükség kényszerét tekintve, legfeljebb idővel egészséges ellenzék fejlődik belőlük.

Bertalan László, Kulcsár Károly, Bakos Kálmán, dr. Horváth Rezső és még mások hozzászólása után az értekezlet egyhangúlag kimondotta a Károlyi párt megalakítását, amelynek megszervezése céljából az elnökök biztáka meg az előzetes, szükséges intézkedésekkel.

Megyegyülés.

Veszprém vármegye törvényhatósági bizottsága — amint azt előre jeleztük — hétfőn és kedden, december 9-én és 10-én délelőtt tartotta rendes téli közgyűlését a megyeház dísz, illetőleg alispáni termében. A gyűlések közül, amelyek a törvényhatósági közéletnek nemcsak ezt az esztendőjét, hanem talán egy több százados korszakát zárták le, — amint az rendesen lenni szokott — csupán az első nap tartott számot nagyobb érdeklődésre. A bizottsági tagok a gyűlésen elég tekintélyes számban jelentek meg, amit megokol az a körülmény, hogy e napon tette le az újabb hivatali esküjét a lépetti forma szerint is az elnöki székbe a választott főispán-kormánybiztos. Különösen a kisgazdák jöttek el nagyobb csoportban, hogy meleg ovációban részesítsék szeretett főispánjukat, aki első főispánisága alatt is a megértés, megbecsülés és a rokonszenv feirésí-
erhetetlen tanujelét adta irántuk.

De nemcsak ők, hanem valamennyi jelenvolt — s bizonyára távollevő — bizottsági tag is az érzelem őszinteségével ünnepelte a főispánt, aki többé nem egy, a kormányhatalmat gyakorló politikai pártnak, hanem — amiként ő maga is találóan mondta — Veszprém vármegye bizalmának az exponense. Mindenki tudja, miért érzi, látja, hogy csak dr. Rainprcht Antal az a férfi, aki — Isten ne adja! — talán néhány vármegye határára szoritandó szerencsétlen országunk Veszprém nevet viselő vármegyéjében egyedül bírja megmenteni a haza és a magyar társadalom számára azt, ami még megmenthető.

A főispán, akit dr. Bibó Károly alispán által megnyitott ülésre küldöttség hívott meg, a mai viszonyokhoz méltó, remek székfoglalóval vette át a közgyűlés vezetését. Viszont őt a vármegye tisztikara részéről dr. Horváth Lajos főjegyző, a bizottság részéről dr. Óvári Ferenc volt orsz. képviselő üdvözölték emelkedett szellemben.

A hétfői közgyűlésnek volt azonban két igen érdekes momentuma. A kisgazdák erejének sikeres próbája. Első ízben az üresedésbe jött közigazgatási stb. bizottsági tagsági helyek betöltésénél mérköztek és behozták a maguk jelöltjeit a régiek helyett. Sajnáljuk, hogy ez által több, arra érdemes biz. tag elesett a közszerepléstől, ami megelőzhető lett volna, ha több bizalommal közelednek a derék kisgazdákhöz, akiknek nemes, magyar lovagiasága a másik sikeres szereplésüknél túlt ki.

Az általunk is közölt alispáni jelentés tartalmazta, hogy a szarvasmarha rekvirálás alkalmával az átvett marhák után a miniszteri rendeletben előírt 3 százalékos jutalom fejében az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaság több mint 200.000 koronát fizetett az alispán kezéhez, aki ezt az összeget — szintén miniszteri rendeletre — a rekvirálásnál közreműködött hivatalos közegek között kívánta felosztani s e célból a közgyűlésnek előterjesztést akart tenni. Nagy Ádám Mihály, ez a nagyon okos és nagyon jóhiszemű kisbirtokos azt az indítványt tette, hogy a jelzett összeg adassék vissza azoknak a szegény gazdáknak, akiktől a marhák olcsóra leszorított áron elrekviráltak. Ettől az állásponttól aztán nem tágitottak a kisgazdák, mert — amint mondták — nem vállalhatják a felelősséget a végtelékig elkeseredett károsultakal szemben. Amikor azonban megtudták, hogy az egyes rekvirálást eszközölt tisztviselők csak kényszerűségből cselekedtek azt s hogy ezeknek tetemes kiadásuk is volt azonkívül, hogy akaratlanul maguk ellen hangolták a népet, — igazságérzésük azt sugallta nekik, hogy ezek a hivatalos közegek legyenek megjutalmazva, de — más módon. S ez jellemzi a becsületes, magyar népgondolkodást. Amíg igazságérzése fellázad az ellen, hogy a szegény ember elharácsol

koronái, másnak jusson „Judás pénz” gyanánt, ugyanakkor lovagias érzése nem áll boszut ártatlan, csupán a kötelességüket teljesített embereken, hanem azoknak is hajlandó megtéríteni a fáradozásuk díját. Különböző ezek képviselői is kijelentették, hogy nem kérnek a kérdéses jutalomból. Az alispán pedig visszavonta az állandó választmány által már elfogadott javaslatát s így ez alkalommal is a kisgazdák kívánsága teljesült. De előbb megkérdezik a minisztertől, vajjon hozzájárul-e?

Tudósításunk alább következik:

Hétfő, dec. 9. Délelőtt negyed 11 órakor dr. Bibó Károly alispán megnyitván az ülést, meleg szavakkal jelenti, hogy a kormány a vármegye közönsége közöbájának eleget téve, a vármegye élére újból dr. Rainprcht Antalt állította. (Lelkes-éljenzés.) Indítványozza, hogy a főispán-kormánybiztos, aki az alispán hivatalosbájában van, Nagy Ádám Mihály vezetése alatt öttagú küldöttség hívja meg a közgyűlési terembe (Egyhangúlag elfogadják.)

A küldöttség ezután emegy a főispánért, aki rövid idő alatt megjelenik a teremben, belépésekor szűnni nem akaró, lelkesült éljenzés fogadja.

Az alispán kéri hogy a kormány által előírt esküt tegye le.

Dr. Rainprcht Antal főispán leteszi azt (az eskümondat dr. Horváth Lajos főjegyző olvassa), majd elfoglalja az elnöki széket s elmondta magasan szárnyaló székfoglalóját, amelyet lapunk tárcarovatában közlünk egész terjedelmében. A beszéd mély benyomást tett a hallgatóra s végeztével viharosan megtapsolták.

Dr. Horváth Lajos főjegyző üdvözölte ezután a főispánt. (Beszédét helyszűke miatt csak csúszótki számunkban közölhetjük.)

Dr. Óvári Ferenc emelkedett ezután szólásra s mondott üdvözítő beszédet, amelyet szintén legközelebb közlünk.

Schrikker Sándor indítványozza, hogy a főispán szép beszédét egész terjedelmében jegyzőkönyvben örökítsék meg.

Alispán ezt az indítványt kiegészíti azzal, hogy — régi szokás szerint — valamennyi ma elhangzott beszédet örökítsék meg. (Helyeslőleg hozzájárulnak.)

A főispán idevágó jogánál fogva — talán utójjára gyakorolja — dr. Jákóy Imre Miklós tb. szolgabírói tisztelheteli főszolgabíróvá nevezi ki.

Következett a napirend.

A főjegyző előadja az alispáni jelentést, amelyet — miután nyomatásból már ösmerték, — nem kívánnak újra felolvasolni. Tudomásul veszik. — Dr. Óvári Ferenc a számonkérőszéket megtartotta, mindent rendben talált. Tudomásul veszik.

Következett a közigazgatási bizottságból ez év végén kilépő dr. Anfal Géza, Koller Sándor, dr. Óvári Ferenc, Rot Jenő és Sült József biz. tagok helyeinek betöltése. A főispán a szavazatszedő bizottság elnökéül Purgly Pált nevezvén ki, a választás tartamára az ülést felfüggesztette. A választás titkos, cédulával való szavazással megjelöltén, a bizottság tagjai a következők lettek: Berca Dezső, Sült József, dr. Mohácsy Lajos, Nagy Ádám Mihály, dr. Óvári Ferenc. (A kisgazdák az eredményt kiűző lelkesedéssel fogadják.)

Az állandó választmányban megüresedett egy tagsági helyet egyhangúlag Schrikker Sándorral töltötték be. — A közegészségügyi bizottságban dr. Coeresnyes József és Kenessey Móric helyére dr. Mohácsy Lajost és Pósa Endrét választották meg. — Az igazoló vál.-ba az áll. vál. jelöltjeivel szemben Nagy Ádám Mihály indítványára szintén egy-

hangulag dr. Mohácsy Lajost, Gubica Ferencet Unger Ferencet, Beréc Pált és Pósa Endrét választották meg. Az ellenpróbán senki sem állott fel.

Nagy Adám Mihály kéri, hogy az idő előrehaladotságára való tekintettel előbb a tárgysorozat 28. pontját tárgyalják, amely a szarvasmarha rekvirálásokról az Állatforgalmi r. t. átvett állatok után fizetett 3 százalékos jutalékot, sőt a amelynek hovatartozásáról az alispán ugyis ezen a gyűlésen akar előterjesztést tenni. Amíg a férfiak a harciéren küzdöttek, ilyhon a piaci áron alul vették el a férfiakat. S ehhez jött 3 százalékos levonás. Az osztó igazság azt parancsolja, hogy ezt a jutalékot osszak fel a kisgazdák között kárpótlásul, akikkel megillet. Jótékony célra nem volna helyes fordítani a százalékokból összegyűlt 22562 K 78 fillért, mert ebben a vármegyére reászoruló közönségnek nagy része nem részesednék. Nyilvánvalóan lesz indítványt. (Általános, élénk helyeslés a kisgazdáknál.)

Alispán jelenti, hogy az állandó választmány javaslata a felosztásról a miniszteri utasítás értelmében történt. Kéri ezt felolvasni.

Kecser Imre tb. főjegyző felolvassa: A miniszter a rekvirálásnál alkalmazott közegelenek, állatorvosoknak a részben állattenyésztési célra rendelt fordítást a jutalékokat.

Alispán: A miniszteri rendelet szerint 6 van felhatalmazva a szétosztásra. De tekintettel arra, hogy pénzről van szó, előbb a törvényhatósági bizottság határozatát akarta kikérni. (Általános helyeslés.) De kéri, hogy a határozathozatalnál a kormányrendeletre legyenek tekintettel.

Kecser Imre tb. főjegyző felolvassa az előzetési tervezetet, hogy ki mennyit kapna a százalékból.

Nagy Adám Mihály köszönettel tudomásul veszi a tájékoztatást. A hivatalnokok megjutalmazása ellen nem emel kifogást, mert tudja, hogy megfeszített erővel dolgoztak. De hogy főbírók, községi bírók és eljárárságok, szóval azok, akik közreműködtek a rekvirálásnál, részesedjenek a 3 százalékból, azt nem tartaná célszerűnek a mai viszonyon között. De némelyek nem is tartanak rá igényt. Az a pénz a kisgazdákat és zsellereket illeti, a kiktől az állatokat elvették. A tisztviselőket inkább hajlandó pótdóval jutalmazni, mint ebből az alapból. De jutalmazza meg őket az Állatforgalmi r. t. a sok millióiból. (Élénk helyeslés a kisgazdáknál.)

Finke József: A közig. és körjegyzők egyesülete nevében kijelenti, hogy ők, jegyzők a jelzett százalékokból való részesedésről lemondtak! (Éljenzés.)

Dr. Beldk Endre: A főbírók nevében szól. Ők sem tartanak igényt erre a pénzre, dacára, hogy sajtújukból fedezték kiadásukat. Ők csak a felsőbb utasításnak engedve, kényszerítésből segédkeztek a rekvirálásoknál. Majd kárpótlóva lesznek másképp. (Éljenzés.)

Dr. Magyar Károly: Ő tudja jól, hogy a főbírók milyen ellenszennyvel teljesítették a rekvirálást és helyes is, hogy ne részesedjenek a százalékokból. De amit előterjeszt, azt meg kell kapniuk. A sérelmes nagy összeg, ami a százalékokból egybegyűlt, ma is nagy elégedetlenség tárgya a falukon. Ezután hosszasan kifejti, hogy az volna a helyes, ha a differenciát azok viselnék, akik kevésbé jettek a rekvirálásoknál igénybevéve.

Schrikker Sándor: Fordítsák az egybegyűlt összeget jótékony alapra, hadiözvegyek és árvák segélyezésére, s ezt indítványozza. Igen nehéz és körülményes volna a pénz felosztása a kisgazdák között.

Többen voltak még részt a vitában. Így a porvai plebánus, aki azt hangsúlyozta, hogy a tisztviselőktől a féltől kapjanak jutalmat, amelyiknek szolgálatot tettek. Nikodém Mihály kisgazda, aki azt fejtegette, hogy a kisgazdák — amiként ő sem — nem a saját, hanem a haretéről jöttek érdekében be-

szélnék, Nagy Adám Mihály és Schrikker Sándor, akik indítványaik mellett érveltek. Végül is — a kisgazdák ragaszkodván állásponthozhoz, — Schrikker visszavonta az ő, az alispán pedig az állandó választmány indítványát. Ez utóbbi hosszabban kifejtette, hogy a rekvirálásokat és jutalékrendszert ő is igazságtalannak és jogtalanak tartotta, felterjesztéseket is intézett miattuk a miniszterhez, de hasztalanul. A jutalék szétosztásánál szerintem az lett volna a méltányos, ha a meggyőződésük ellenére kellemetlen rekvirálást folytatott közegyek részesültek volna benne és változt a tisztviselők nehéz megélhetési viszonyait. A miniszteri rendelet értelmében részben állattenyésztési célokat is illetett volna a főtárgyhoz tartozó összeg, de nagyon örül, hogy a közgyűlés határozata nélkül semilyen irányban sem intézkedett. Mivel azonban az igazságot meg kell közelíteni, kéri ugy kimondani a határozatot, hogy addig érdemben nem döntenek a kérdésben, a míg a miniszteriumhoz kérdést nem intéznek, vajjon a Nagy A. Mihály indítványára hozandó határozatot jóváhagyják-e. És a Nemzeti tanácsok is megkérdendőek.

Az alispán indítványát lelkes éljenzéssel elfogadták és ezzel az első napi gyűlés véget ért.

Kedd, dec. 10. Az elfoglalt főispán helyett ezen az ülésen is az alispán elnökölt. Tulajdonképpen ezen a gyűlésen tárgyalták le a tárgysorozatot, amelynek pontjaiból több (jobbára más törvényhatóságok átiratai) mint tárgyaltalan tudomásul vétetett. Helyesülte miatt csak a fontosabb határozatokról emlékezhetünk meg.

Dr. Óvári Ferenc indítványa, hogy a vármegyei alkalmazottak nyugdíjának és várakozási illetményeinek megállapításánál a háború évek kétszeresen számíttassanak, egyhangulag elfogadták. — Ugyanígy határozta dr. Óvári Ferencnek a segédjegyzők érdekében benyújtott hasonló indítványa fölött. — A megye 1917. évi számadását (házipénztári, alapok, alapítványok, árva és gyámhatósági) jóváhagyta. — Az alispánt felhatalmazták a házipénztári költségvetés egyes rovatai közötti átruházásra. — A veszprémi ref. leányiskolának 400 kor. segélyt szavaztak meg. — A hadirokkant ipari telepekre befolyó adományokat tovább gyűjti az alispán a minden negyedévben tesz jelentést róla. — Veszprém városának a vágóhídi díjak felemelése, tisztviselői és alkalmazottai fizetésének rendezése, számvetési állás szervezése, gőzfürdői szerződés és vízvezetési díjak szabályozása tárgyában, — Pápa városának a VIII. hadikölcson és pénztár bérbeadása tárgyában hozott határozatát jóváhagyta. — Pápanak azt a határozatát, amellyel a „Pápai Lapok”-tól a hivatalos jellegét megvonta, alaki okokból megsemmisítették, de kimondták, hogy a kérdés szabályozása a városnak autonóm joga. — Dr. Óvári Ferenc indítványára kimondták, hogy a Veszprém-ben felállítandó siketnéma intézet céljára 20.000 korona alapítványt tesznek, amely tíz éven át évi 2—2000 koronával fizetendő a rendelkezési alapból. — A községi és körövesok 1919. évi szükségletét megállapították és a miniszterhez felterjesztették. — Még több átirat, községi javadalmazási, költségvetési stb. ügyet tárgyaltak le az áll. választmány javaslatai értelmében.

Hirek.

— Személyi hír. Dr. Rainprecht Antal főispán hivatalos ügyekben pénteken hajnali vonattal Páparra utazott titkára, Berky Miklós kíséretében.

— Hősi halál. Azt mondják, megsztint a háborúval. Nem igaz. És sosem is fog megszűnni. Hős nemcsak a harciéren elesett vitéz lehet, hanem bárki, aki másokért föláldozza önmagát. S aki ezt nem mások életének elrablása árán teszi, még hősebb

amannál. Ilyen hősi-halált halt Balla Gábor, a 31. honvéd gyalogezred főhadnagya, Balla Endre csetényi ref. lelkész fia, aki a „Bárá Kemény” hajón hazafelé jövő legénységnek tűzhalálából mentése alkalmával nov. 22-én az Adriai tengeren 20 éves korában végezte be ifju életét. A fiatal hőst Spalatóban, külön-sírban temették el. Tragikus halálát mélyen sujtott és igaz részvéttel környezett szülőin körül nagyanyja, három testvére és kiterjedt rokonság gyászolja.

— Egészségügyi bizottság. Veszprém város egészségügyi bizottsága hétfőn, dec. 9-én ülést tartott dr. Óvári Ferenc elnöklésével, amelyen legelőször a spanyol náthával foglalkoztak. Minthogy a járványban több tanuló megbetegedett a kereskedelmi iskolában, dr. Vadnay Szilárd megyei főorvos és dr. Wallner Emil annak a nézetüknek adtak kifejezést, hogy valamennyi iskolát, sőt a mozi és más nyilvános helyeket is be kellene zárni és pedig a járvány tartamára. Mert — ugymond — a főorvos — az orvosoknak nem csupán abban áll a feladata, hogy a már megívó bajt gyógykezeljék; hanem főleg abban, hogy annak fellépését óvintézkedésekkel megelőzzék. Dr. Wallner ezenkívül saját betegségeire hivatkozva azt állította, hogy a spanyol betegség a városban erősen terjed, kivált az intelligencia körében. Dr. Rosenberg Jenő várósi főorvos ezzel szemben csak a Jeruzsálemhegy néhány utcájában tud főmegesebb megbetegedésről, de az sem olyan mérethű, hogy a legszigorubb zárhat szükséges lenne. A jelenvolt iskolagazdákknak jobbára a tanítás szükségességét hangsúlyozták. Hozzájárulása után a bizottság elfogadta az elnöknek a javaslatát, hogy egyelőre csak a kereskedelmi iskola zárassék be, azután ugyis jön a harácsanyi szűnőd, ami szintén kedvező lesz a járvány elnyomása tekintetében. — Foglalkozott ezután még a bizottság a városnak azzal a tervével, hogy a vízvezeték magánkezelésébe lezárja s csak közutak szolgáltatásáért a vizet. Egyhangulag az a vélemény alakult ki, hogy az a város közegészségügyére a legnagyobb csapás lenne, mert nemcsak a spanyol bajnak, hanem más fertőző betegségeknek is okozója lehetne. A bizottság tehát állakozik a vízvezeték lezárása ellen.

VISZKETEŒ!

Rüh, bőrr és mindennemű
bőrbaj biztos gyógyszer a

BORÓKA-KENŐCS.

Nem piszkít és szagtalan. Ár 3, 5 és
9 kor. Hozzávaló Boróka szappan 5 kor.
Készíti Gerő Sándor gyógyszerész, Nagy-
kőrös.

Veszprém-ben kapható:
Földes Lajos, Czermak Lipót,
Ince Kálmán és Kocsuba Emil
gyógyszertárban.

— A tanítógyűlés epillőgusa. Vármegyénk tanfelügyelője: dr. Vértessy Gyula állása ellen a megyei tanítógyűlés legutóbbi gyűlésén — amint megirtuk — a tanító azon a címen, hogy Vértessy nem tanítóból lett tanfelügyelő, támadást intéztek; sőt voltak, akik a mellett foglaltak állást, hogy a tanfelügyelő azonnali eltilváltását és a segéd-tanfelügyelőnek, — mitűnt az tanító — azonnali kinevezését kériék a minisztertől. A gyűlés többsége ezen személyeskedő indítvány felett napirendre tért ugyan, mégis a vármegyei közigazgatási bizottság e hó 10-iki ülésén dr. Rainprecht Antal főispán, aki pedig a demokratikus eszmék zsonális zászlóvivője, a méltatlanul támadott tanfelügyelőnek elégtételt szolgáltatni látta szükségesnek. Kijelentette itt, hogy Vértessyt, akire a vármegye, nem-

csak mielőtt kiváló vezető kultúremlőre, de mint neves íróra s a kulturális küzdelmeknek bajnokára is csak büszke lehet, mindenféle ellene személyeskedő áramlattal szemben óhajlja a vármegye tanügyi igazgatásának továbbra is az élén látni. A közigazgatási bizottság lelkesedéssel fogadta a főtispán ezen kijelentését, amely a többi, arra való főtisztviselőnek is a jogos védelmét jelenti a

semmit és senkit sem kimélő veszedelme és jogtalanság iramlatokkal szemben. — Különböző tárgyakban vettük az alább közölt levelet is, amelyre csak azt jegyezzük meg, hogy egy megtámadott egyén nevének elhallgatása nem teszi meg nem történtté a támadást, aminél egyének nem nevezhető, ha valakit becsülettel viselt hivatalából — habár elvi okokból is — kiakcoltatni akarják. S aki az ilyen törekvéssel szembe fordul, az igenis védelmezi az illető megtámadott személyét. A levél ily hangzik:

Tekintetes Szerkesztő Ur! Szerkesztő lapjának dec. 8-iki száma két cikkben is foglalkozik személyemmel. Kérem, engedje meg, hogy a közleményekre felelhessek. A nagyvárosi tanítók mozgalmaról előzetes tudomásom nem volt, s ha arról tudomást szereztem volna, minden erővel meggátolom, hogy nevem a körlevélben szerepeljen. Tudomásom szerint és kérésre a nagyvárosiak az előértekezleten kijelentették, hogy ők nem személyi kultuszt üzennek, s a másnapi gyűlésen minden személyre vonatkozó ügy kikapcsolatásák. A gyűlés nem az általános tanító-egyesület, hanem a tanítóság egyetemének gyűlése volt. Ezt már a gyűlés előtt napokkal előbb kijelentettem, de ilyen határozatot hozott az előértekezlet és a közgyűlés is. Ha a tanító-egyesület gyűlése lett volna, akkor Neumann Sándor veszprémi íz. tanító ur nem lehetett volna jegyzője, mert annak van jegyzőkönyvvezetője. A tudósító által elhallgatott fénybeli igazságokra természetesen nincs mit felelnem, de a tudósításban foglalt ama kitételre, hogy dr. Vértsey Gyula kir. tanfelügyelőt Rupert Róbert védelmezte meg, kénytelen vagyok kijelenteni, hogy megvédelmezésre szükségem nem volt, mert tanfelügyelőnek senki nem bántotta, nevét az egész tárgyalás alatt senki, soha nem is említette. Ezt azért szógeztem le, mert ha nem így történt volna, én lettem volna az első, aki a távollévő minden igaztalan támadással szemben megvédem. Tisztelettel *Göndör Ferenc* a. tanfelügyelő.

— Szociálista gyűlés. A veszprémi szociáldemokrata párt vezetősége vasárnap, f. hó 8-án a „Szarvas” szállodában népgyűlést tartott, amelynek célja a Cserhát polgárságának meggyőzése a párt elveinek helyességéről és a cserhátiak megszervezése volt. A pártprogramot Erdős Béla ismertette. A kereskedőkkel és más foglalkozásuakból álló hallgatóság egy része kimondta a pártba való belépését, másik része azonban tartózkodó álláspontot tanúsított. Intéző bizottságot alakítottak, melynek elnöke *Szigeti Ferenc* a „Faipar” alkalmazottja, jegyzője *Spitzel Olga* tisztviselőnő lett.

— Munkásotthon Veszprémben. Az állam törvényes rendjének és önbiztonságának megóvása céljából, hogy a munkások akár csak napokig is télenél, foglalkozás, illetve kereset nélkül ne bolyongjanak, különösen pedig a harcstérrel visszatérő és a jesszerű munkásságról való gondoskodás végett, amely éveken át tartó szenvedései után az államtól jogosan elvárhatja, hogy lthon jó élelem, lehető tisztességes ruházat és barátságos meleg otthon fogadja, a veszprémi katólikus kör emeleti helyiségében *munkásotthon* állítatott fel. Az otthonba nemcsak leszerelt katonák, hanem olyan munkások is elhelyezést és ingyen élemezést nyérnek, kik megszüntetett üzemekből elbocsáttattak. A munkásotthon vezetősége a katonai vezető, a város képviselője és a hatósági munkaközvetítőből áll, akiknek bármelyikénél felvételekre jelentkezni lehet.

— Gabona volt katonáknak. Közjirre teszem, hogy akik katonai szolgálatuk teljesítése miatt a gabonamennyiséget beszerezni nem tudták, a Nemzeti Tanács határozata értelmében pótlólag jelenkezhetnek a közérlemezési ügyosztályban és a város által beszerzendő gabonából akár egész évi járandóságukat is beszereshetik. A gabona fele rozsban, fele búzában vásárolható. Veszprém, 1918. december 7-én. *Dr. Horváth s. k. polgármester-helyettes.*

— Három szenzációs melléklet és pedig egy teljes Móric Zeigmond szindarab, ügyes gyermekjáték, díszes zsebnaptár, színes és mélynyomású művészeti képek, sok aktualitás, tréfa, novella stb. lesz *Az Érdekes Ujság* ezidei karácsonyi számában, melynek ára az összes mellékletekkel együtt 3 korona. Az előfizetők minden ráfizetés nélkül kapják a gyönyörű karácsonyi számot.

Szerkesztői üzenet

Andrássy cikke. Amint a lap elején közölt nyilatkozat megmagyarázza, a helyszűke szorította ki e számból a Te cikket is. De csütörtöki számunkban hozni fogjuk, hiszen még akkor is elég aktuális lesz.

Felhívás szőlőtelepítésre!

Előrendű garantált filoxeramentes Nova-féle hazai Magántermő győkeres szőlővessző eladás kedvezményes áron. Kézelt kettőmillió. Mindenütt telepíthető. Jó siker várható. Nagybani telepítésekre, elhanyagolt, kipusztult régi szőlők újtelepítésére, valamint hiányok pótlására ajánlható. Nova-féle fehér és külön vörösbort termelő fajokban kaphatók. Ára igen szép, erős gyökérezett, szavatolt elsőosztályú minőségben ezerdarabonként K 300.— Tavaszi szállításra, a rendelést kitevő összeg előzetes beklüldése ellenében szállítattik. csomagolásért csak saját kiadásainkat vesszük utánvétele. Aki jó és sok bort óhajt kevés költséggel termelni, az már most rendelje meg szükségletét. Ki most rendel, az a tavasszal idejekorán fog ültethetni. Az uradalmi szőlők részére is igen nagy mennyiségű rendeltelett. Rendeléseket: név, lakhely, utolsóposta, megye és rendelteleési vasutállomás pontos feltüntetésével a pénztalvány szelvényén is megküldhető, vagy ajánlott levél által kérjük beküldeni, cím:

„NOVA” szőlővessző- és szőlőoltványtelep kezelősége ARAD, Szabadság-tér 10.

A Magyar Országos Biztosító Intézet R. T. veszprémi központja szervező és üzletszerző tisztviselőket keres.

Jelentkezni lehet az intézet irodájában (Veszprém, Kossuth Lajos-u 25.)

Vízketogséget, Sömör, Róhi
leggyorsabban elmulaszt a Dr. Flesch-féle orvosi törvényesen védett „Skaboform”-Kenőcs.
Nincs meg, nem piszkál. Mindig eredeti csomagolás Dr. Flesch-féle körjünk.
Próba: 10 pengy 4.— K. nagy 10 pengy 6 K. csomagolt 10 pengy 15 K.
Veszprém és vidéke részére Kiosztó: **Kovács End** „Felső” győgyvendég Veszprémben.
Váthad a Skaboform-védőgyógyászati központ.

BIRTOKOKAT

keresek megvételre, tekintet nélkül terjedelmükre. Közlendő a birtok művelési ága, termérték, a birtok tehertertelei, részletes leírása az épületeknek, fundus instruktus részletezése, vasuti állomás s a birtok ára.

Ajánlatokat kér:

farádi Balogh Constantin banküzlet
Budapest, VI., Vörösmarty-utca 41.
Telefon 170-91.

Felhívás.

Az Almádi-i Földörészvénytársaság 1918. évi november 10-én tartott rendkívüli közgyűlésében elhatározta a társaság felzámolását. Ezért alulírott igazgatóság felhívja a társaság hitelezőit, hogy követeléseiket a hirdetmény harmadszori megjelenésétől számított 6 hónapon belül érvényesítsék, mert a követelés érvényesítésében késedeimes hitelező a részvénytársasággal szemben csak annyiban kaphat kielégítést, amennyiben a társasági vagyonnak felosztása tényleg még meg nem történt.

Veszprém, 1918. évi december hó 4-én.

Az Almádi-i Földörészvénytársaság igazgatósága.

KÖLCSÖNÖKET

hitelesítveadóknak, nyugdíjasoknak és más eljegyzőre elbiztosításul kezesség nélkül, továbbá földbirtokokra, házsokra ötven évtől egész halvaévtől évi törlesztőre, második helyre fix évi törlesztőre.

Vannak örökségeket, hárségeket, elbiztosítási kötvényeket, esztendőket.

farádi BALOGH CONSTANTIN

BUDAPEST, VI., Vörösmarty-utca 41. szám.
Telefon 170-91. (Váthadéthyag csatlakozás)

Iskolászerek, rajzszerek, papírok, minden e szakba vágó cikkek a legolcsóbb áron kaphatók
PÓSA ENDRE
könyvkereskedésében
Veszprém, Rákóczy-tér 3. sz.
(Bajai ház.) Telefon 23.
Minden iskolában használható tankönyvek reklámon vannak.

HIRDETÉSEKET FÖLVESZ A KIADÓHIVATAL.